



ARCHDIOCESE OF CACERES
OFFICE OF THE ARCHBISHOP
Pilgrim City of Naga

“75: GABOS KAAYON. GABOS MAY GIBÚHON”

*“Kita, minsan dakul, saro sanang hawak ki Cristo;
asin an lambang saro kabtang nin iba”
(Rom. 12:5)*

Surat Pastoral sa Pagbunsod kan Ika-75 Taon kan Arkidyosis kan Caceres

Namomotan na mga Tugang ki Cristo:

Katoninongan asin paglaom lugod mapasaindo gabos!

1. Mga Biyaya kan pagigin Arkidyosis

Pitong polo may limang (75) taon na an nakaagi kan namundag an mga dyosis kan Legazpi asin Sorsogon hale sa Caceres. Kan taon 1951, an Dyosis nin Caceres itinaas sa pagigin arkidyosis sa paagi kan dokumentong *Quo in Philippina Republica*, Junio 29, ni Papa Pio XII. An pagbaranga kan dyosis iyo tanganing orog na mapaglingkodan an banwaan nin Dios asin an kaligtasan nin mga kalag.

Nasaksihan niato an satong pagtalubo bilang lokal na Simbahan. Kan 1968, namundag an Masbate hale sa Sorsogon. Kan 1974, hale sa Dyosis kan Legazpi namundag an Dyosis kan Virac; hale sa Caceres, namundag an Dyosis kan Daet. Asin, kan taon 1990, namundag man an Dyosis kan Libmanan.

Sa laog kaining 75 taon, dakul na bunga na an satong mabibilang. An bilang kan mga bokasyon sa pagpadi asin relihiyoso nagdakul, asin nag-uswag an papel kan laiko sa Simbahan. An Caceres nagpadagos na sentro nin paghubog sa pagkapadi asin mga ministryo; nagpadara nin mga misyonero sa laog asin sa luwas kan nasyon. Biniyayaan man kita na magbunga pa nin mga pastor para sa ibang dyosis. Huli sa presensya nin mga kongregasyon relihiyosa, nagdagdag an satong paglingkod sa paagi nin edukasyon asin *charitable works*. Dangan nagbukas kita nin mga komunidad asin parokya.

Ngonian igwa kitang 93 na parokya sa 15 vicaria. Igwa kita nin 229 na padi asin 6 na diyakono; may 28 congregasyon relihiyosa, 25 eskuwelahan, 3 seminaryo asin 23 na *charitable institutions*, arog kan mga ospital, *orphanage*, *home for the aged* asin *archdiocesan social action center*. Igwa man nin 7 *religious organizations and movements*, asin manlaen-laen na apostolado, arog kan sa mga bilanggo, katutubo, pamilya, mga migrante, sa mga kababaihan, asin mga kaakian.

Dakul na selebrasyon an satong ginibo, kabali na digdi an duwang *Archdiocesan Pastoral Councils* (APCC) kan 1991 asin 2001. Ini asin dakul pang mga biyaya an satong inako sa laog nin 75 taon bilang sarong akidyosesis. Dakul an dahelan kan satong pagpasalamat.

Bilang Metropolitana, kita nakikisumaro sa Jubileo kan mga dyosesis kan Legazpi asin Sorsogon. Kan 2024, an Daet asin Virac nagecelebrar man kan saindang ika-50 anibersaryo.

Yaon an padagos kan pagtalubo asin paglakop kan debosyon sa Mahal na Inâ. An satuyang rona, an sentro kan debosyon, minidbid na syudad asin probinsya nin peregrinasyon (*Pilgrim City of Naga*).

Katakod kan mga pagbukas nin parokya iyo an pagtugdok nin mga simbahan asin mga kapilya tanganing maparani an Simbahan sa mga tawo asin orog sindang mapaglingkodan. Dai manenegaran na kun saen may binuksan na parokya o institusyon, igwa man nin pagtalubo kan lugar asin banwaan.

Ginigiromdom niato an mga obispo, padi, relihiyoso, laiko – mga tugang niato kan mga nakaaging panahon na nagdusay kan saindang buhay sa paglingkod asin pagpatalubo kan satong lokal na Simbahan. Satong rinoromdom an mga misyonero poon pa kan muknaon an Caceres kan 1595, orog na si San Pedro Bautista, an satong Patron. An enot na Arzobispo na si Pedro P. Santos asin mga nagsurunod saiya – Teopisto V. Alberto (1965–1983); Leonardo Z. Legaspi, O.P. (1984–2012); asin Rolando J. Tria Tirona, O.C.D. (2012–2024) – sinda asin saindang mga katuwang, saindang mga sakripisyo, sato man na orog na ginigiromdom asin pinapasalamatan. Ano man an satong inaaani ngonian, bunga kan saindang mga paghingowa.

An satong pagbaklay bilang Simbahan puon kan kita nagin sarong Dyosesis kan 1595, sagkod na kita nagin Arkidyosesis 75 taon na an nakaagi, sarong istorya nin pagkadayupot nin Dios sa satuya bilang banwaan nin pagtubod. An danay na pagtalubo kan Simbahan sa paagi nin pagtugdas nin mga bagong lokal na Simbahan tanda kan kasuripotan nin Dios.

2. *Pagsabuhay kan Simbahan na Sinodal: Taon nin ‘Communio’ (2025)*

Mantang binubuksan niato ngonian an selebrasyon kan lokal na Jubileo, kasaro man kita sa pagselebrar asin pagtapos kan Universal na Simbahan kan Jubileo nin Paglaom ining taon 2025.

Nagpapadagos kitang maglakaw kaiba an bilog na Simbahan asin si Papa Leon XIV, kan Simbahan sa Pilipinas, pasiring sa pagigin Simbahan na Sinodal. An tolong harigi kan Sinodal na Simbahan iyo: *Communio*, *Participation*, asin *Mission*.

Kan taon 2025, satong tinawan duon an ***Communio***. Kaya an satuyang nagin *slogan*, “*Magsabot pasing sa Simbahan na Nakikisumaro.*”

Enot sa gabos, bilang mga paratubod, kita nakikisumaro sa Santisima Trinidad, an satong ginikanan na iyo an burabod asin modelo nin pagkasararo. Ikaduwa, iyo an satuyang pakisumaro sa kapwa (cf. Mt 22:37-40; Ex 20:1-17 or Deut 5:6-21) tanganing durungan na mahimo an komunidad nin pagtubod. Nagmamawot kita na magin sarong komunidad na bukas asin nagpapadagos sa gabos, huli ta an Simbahan “kita gabos,” durungan na nagbabaklay pasiring sa Kahadean nin Dios.

Kita gabos, bako sanang nagkapira, magturugang ki Cristo. Asin si Inâ, Nuestra Senora de Peñafrancia, Inâ nin gabos asin para sa gabos.

Dai lugod kita mag-ontok na mamibi asin maghingowa para sa ‘*communio*’ – pagkasararo, pagkaboronyog, pagkamagturugang, ano man an satong kamugtakan.

Mantang minamawot niato ini, dakulang maray na huma an pagkabaranga sa satong nasyon. Kaya kita padagos na nagsasadol na kita magkasararo para sa ikakarahay kan gabos, orog na an mga saradit, maluya, mga nasa gilid, asin harayo.

3. *2026: Taon nin Partisipasyon asin an Ika-75 Anibersaryo*

Sa taon 2026, an sentro kan satong selebrasyon iyo an ***Participation***. Ini pagigin kaayon. Huli kan bonyag na satong inako, igwa kita nin karapatan asin katongdan na magpartisipar sa buhay kan Simbahan. Kita gabos magkairiba sa pagpatalubo kan Simbahan digdi sa daga. Minimidbid niato na sa Simbahan gabos kaayon, gabos may dapat gibúhon (*co-responsibility*) asin gabos igwa nin kakayahan asin magigibo (*contribution*) para sa Simbahan asin sosyedad.

Binabalikan niato an sinabi sa *Ikaduwang Concilio Plenaryo kan Pilipinas* (PCP II): “*Mayo nin labi ka yaman na dai nin pangangaipo, mayo nin labi ka pobre na dai nin maitatao*” (PCP II, 29).

Ini Simbahan na minimidbid an papel kan mga laiko, mga juvenes asin mga kaakian, asin mga kasaraditan; minimidbid an kabatiran asin isinasa-alang-alang an sinasabi asin pagmati kan gabos na paratubod (*sensus fidelium*).

Kaya hagad niato an udok sa boot na pagdangog (*attentive listening*), pagkonsulta asin pag-urulay (*consultation and dialogue*), asin pagkasinarabotan (*consensus*).

Sa Taon na ini nin Partisipasyon, papakusogon an mga *Parish Pastoral Council* asin *Parish Finance Council*. Ini mga establecidong mekanismo nin ‘*Synodality*’ (see *CIC*, 536, §1). Sa paagi kan mga ini, tinatawan dalan an mga laiko na utobon an saindang katongdan asin gamiton an pribilehiyo sa pagpatalubo kan Kahadean nin Dios.

Kaya boot niato na an satong mga liturhiya nakasentro man sa mga tawo asin bako sa mga samno. Mantang an Santisima Trinidad an burabod asin kapanoan kan satong pagsamba, gabos nagpartisipar sa liturhiya. “Serbisyo publiko” an sarong kahulugan kan tataramon na ‘*liturhiya*’ (*leitourgos*). Ini gikan sa duwang Griyegong tataramon na ‘*laos*’ asin ‘*ergon*.’ An ‘*laos*’ boot sabihon “mga tawo”; an ‘*ergon*’ – “gibo” o “trabaho.” Boot sabihon, an liturhiya “gibo nin mga tawo.” An reforma sa liturhiya kan Segundo Vaticano iyo an “bilog, aktibo, asin nagmamangnong partisipasyon” (*Sacrosanctum Concilium* #14). Kaya, **“*Gabos Kaayon. Gabos May Gibúhon.*”**

Digdi minimidbid niato na tanging magtalubo an Simbahan kaipuhan gabos may lugar, gabos magpartisipar, gabos may ambag. Sabi ngani ni San Pablo: “*Igwang dakul na kabtang an hawak; an gabos igwa nin manlaen-laen na katongdan. Arog man kita kaiyan: dawa dakul, nabibilog kita sa sarong hawak ni Cristo; asin an lambang saro kabtang nin iba. Tinawan kita nin Dios nin manlaen-laen na balaog sosog sa biyaya na itinao sa lambang saro. Kaya gamiton ta nin marahay an mga balaog na iyan*” (Rom. 12:4-6).

Kaya mga tugang, gabos tabi kita kaayon sa Simbahan. Sa mga tugang na padi, hingowahon niato na gabos iayon asin tawan nin papel. Magtiwala kita sa kakayahan kan lambang saro. Siring man, dahil gabos kaayon, dai man lugod magin monopoliya nin nagkapira an buhay kan parokya asin komunidad. Kundi tunay na nag-aaram asin kabali an gabos.

Tanging mangyari ini, kaipuhan an *transparency* asin *accountability*, asin mga sistema nin pag-urulay asin pagtarabangan. Mawot niato sa taon 2026 na mapapusog an mga policia asin giya tanging mangyari ini. Sa organisasyon, sa lado pinansyal asin pastoral. Gamiton niato an karahayan kan *digital technology* sa pagpursige kan kamawotan na ini.

Katakod kaini, sigurohon ta na an satong mga espacio asin mga lugar; an satong mga paagi asin proseso, danay na ligtas (*safe*) tanganing masiguro man niato an karahayan asin kaligtasan kan gabos (*safeguarding*).

Kaya buksan niato an mga pinto kan Simbahan, dai pagsadirihon. Magluwas kita asin irani niato an Simbahan. Darahon ta si Kristo sa mga tugang niato na harayo.

Sa satuyang mga pamilya, parokya, institusyon, mga organisasyon asin BEC, agyaton niato an satong mga tugang na magpartisipar sa buhay kan komunidad. An pagtalubo asin pag-uswag kan sarong komunidad, pamilya, barangay, municipalidad o syudad, probinsya o nasyon, yaon sa partisipasyon kan lambang saro. Gabos kaayon, gabos may paninimbagan, gabos may gibúhon, gabos may maia-ambag; gabos may tingog, may masasabi, asin may lugar.

Lugod, mapakarhay asin orog na maghiwas an mga mekanismo nin pagtarabangan kan mga clero asin laiko. An mga tataramon kan satuyang panahon iyo: *collaboration, synergy, linkages, interconnectedness, interdependence*, asin iba pa. Malinaw na ini an pangangaipo kan panahon, na haloy na niatong minamawot.

Kaya katakod kan pagbukas kan ika-75 anibersaryo kan pagigin sarong arkidyosis, gigibohon an pagsumpa kan mga bagong opisyaales kan *Council of the Laity of the Archdiocese of Caceres* (CLAC) mismo sa Naga Metropolitan Cathedral, sa presensya kan mga *Pastoral Council Chairpersons* kan gabos na parokya niato. **“Gabos Kaayon. Gabos May Gibúhon.”**

Mayo nin nag-aasensong solo sana. Mayo nin naliligtas na solo sana, pagiromdom ni Papa Francisco (*Urbi et Orbi Blessing*, 2020).

Minimidbid niato an mahalagang papel kan mga saradit asin mga maluya, mga dukha. Sinda mahalaga sa mata nin Kagurangnan. Sinabi ni Papa Leon XIV, “An pagkamoot sa mga dukha — ano man an porma kan saindang kadukhaan — iyo an ebangelikal na tanda nin sarong Simbahan na maimbod sa puso nin Dios” (*Dilexi Te*, 103).

Sa mga paghingowa niato na magtalubo, ipinapahayag niato na ini bako sanang trabaho nin sarong persona o nagkapira. An mga bunga kaining 75 taon na satong sinambit kontribusyon kan gabos na miembro kan lokal na Simbahan. Kun mayo nin mga karnero, dai kaipuhan an pastor.

Minimidbid man niato na an pagtalubo ay huli man kan padagos na pakikipagtabangan asin pakikibaklay kan gobyerno, organisasyon sibika, mga seglar na institusyon asin organisasyon.

Sa masunod na taon, 2027, masentro sa ikatolong harigi kan *Synodality*: Misyon.

4. *Pag-atubang sa Agyat kan Panahon*

Mga tugang, mantang kita naghahagad nin pagbabago sa sosyedad, asin pinapasimbag ta an mga dapat manimbagan kan talamak na korapsyon na nagpapasakit sa buhay ta, dai sana kita magtuyaw asin magkurahaw, huli ta bako ini an pagpatalubo kan Kahadean nin Kagurangnan.

Nagdadanay asin nakakabuwelo an korapsyon huli nagtutugot man kita, nanginginabang kita, o mayo kitang pagmangno asin pakiam; huli ta dai kita silag, dai kita *accountable*, tago an satong mga paagi, dai ta inaayon an gabos, mayo nin sistema; huli ta nakukuntento na kita sa mga panaong pampalubag loob sana; mas pinipili niato an *short-cuts* asin palusot. Igwa nin mga gustong makinabang na mayong ginigibo; nagbebenepisyo na dai nagsasakripisyo; boot magganansya dawa dai toltol an trabaho; sadiri sana o pampamilyang interes sana an inaaturapag bako an karahayan kan kagabsan. Halaba pa an masasabi ta manungod kaini.

Mga tugang, kun mayo kitang pakiam, kun dai kitang pakilabot, kun dai kita magpartisipar, o magin imbuwelto – dai kita maasenso. Padagos kitang maruro. Kaya, “***Gabos Kaayon. Gabos May Gibúhon.***”

Kita may paninimbagan sa lambang saro asin sa mga ipinagkatiwala sato, kabilang na an kapalibutan (Papa Francisco, *Laudato Si*, 14). Pati ini bako para sa nagkapira sana, kundi para sa gabos asin sa maabot na henerasyon. Makaherak an mga kasaraditan kun sinasadiri sana an kayamanan kan kapalibutan. Gabos kita dapat magmakulog asin maghiras. Sa aspetong ini dakula an responsibilidad asin sisimbagon kan mga namamayo. An kapalibutan asin an yaman kan kinaban para sa gabos.

Pûnan ta an pagbabago sa satong mga harong, natad, opisina, eskuwelahan, lugar nin trabaho. Patunayan nanggad niato sa konkreong gibo, ugali, asin pagbuhay an satong Cristianong pagtubod, paglaom, asin pagkamoot.

Sa satuyang pag-abante, dai lugod niato malingawan asin mapabayaan an tunay na relasyon sa Mahal na Dios asin sa kapwa. Mantang namamangha kita sa mga bagong kagamitan (*tools*) lalo na sa panahon na ini nin *artificial intelligence*, dai ta tugotan na an tawo asin an satong mga sadiri, magin oripon kan satong mga imbensyon. An kapanoan asin tunay na kaogmahan yaon sa satong relasyon sa Dios asin sa kapwa.

Magi lugod kitang mga paratugdok nin mga tulay (*bridge builders*), mga tulay na tunay asin totoo nganing kita makabalyo hale sa pagkamakasadiri pasiring sa pagkamoot sa kapwa, pasiring sa kaligtasan asin kapanoan nin buhay sa Mahal na Dios.

Orog sa gabos, maghinanyog kita sa Banal na Espiritu, satong giya asin kusog.

5. Pagbunsod kan Ika-75 Anibersaryo kan Caceres

Mga tugang, sa pag-utob kan sugo ni Jesus: “*Lakaw kamo sa mga puro kan daga, bonyagan nindo sinda sa ngaran kan Ama, asin Aki asin Espiritu Santo*” (Mt. 28:19-20), asin sa espiritu nin pasasalamat, pormal niatong binubuksan an selebrasyon kan satong ika-75 anibersaryo bilang sarong Arkidyosesis, ngonian sa enot na Domingo nin Adviento.

Ining sarong selebrasyon bako sanang pagbilang kan mga taon, kundi udok sa boot na pasasalamat sa Mahal na Dios asin sarong paninimbagan na padagos na magsunod ki Cristo, asin ipahayag an saiyang mensahe para sa gabos; magin mga ‘testigo nin katotoohan asin pagkamoot’ sa panahon na kita asin satong mga tugang naghahanap nin paglaom asin kahulugan. Nagbabaklay kita na magkairibang napapaha sa hustisya, katotoohan, asin katoninongan. Dai sana kita nagsisiribot na mayong katuyuhan. An gabos na ini pagbaklay pasiring sa diosnon na buhay. Sabi ni Jesus: “*Ako napadigdi tanganing kamo magka-igwa nin buhay*” (Jn 10:10).

Sa Jubileo kan satong Arkidyosesis, kita minaomaw asin mina-arang sa Dios Ama, Aki, asin Espiritu Santo. Antabayan lugod kita ni Nuestra Senora de Peñafrancia, an satong Mahal na Inâ.

Salamat sa Dios! Salamat sa gabos! Pitong polo may limang (75) taon na kita bilang sarong arkidyosesis!


+**REX ANDREW C. ALARCON**
Arzobispo kan Caceres

Nobyembre 30, 2025
Enot na Domingo nin Adviento, Taon A